

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **A. K.**,
obwinionego z art. 120 § 1 k.w.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 10 lipca 2025 r.,
kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść obwinionego
od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy
z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka 348/21,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Wałbrzychu
z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III W 484/20,

- 1. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III W 484/20, i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. umarza postępowanie.**
- 2. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III W 484/20, uznał obwinionego A. K. za winnego tego, że w dniu 1 lutego 2020 roku,

przy oddziale [...] w leśnictwie S. woj. [...], dokonał przywłaszczenia wyrąbanego drzewa z lasu wartości 122,32 zł, czym działał na szkodę Nadleśnictwa W.,

tj. popełnienia wykroczenia z art. 120 § 1 k.w., za które wymierzono mu karę grzywny w wysokości 400 złotych. Ponadto, na podstawie art. 120 § 3 k.w. Sąd *meriti* orzekł od obwinionego, na rzecz pokrzywdzonego – Nadleśnictwa W., nawiazkę w wysokości 244,64 zł.

Od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, apelację na korzyść obwinionego wniósł jego obrońca, który podnosząc zarzuty mającej wpływ na treść zaskarżonego wyroku rażącej obrazę prawa procesowego (art. 2 § 1 pkt 1 oraz art. 4 w zw. z art. 5 § 1 i 2 oraz art. 7 i 410 k.p.k.; art. 7 k.p.k.; art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 5 § 2 k.p.k.) oraz błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia – wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od postawionego mu zarzutu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 23 czerwca 2021 r., sygn. akt IV Ka 348/21, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyrok Sądu II instancji został zaskarżony kasacją Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść obwinionego. Podniesiono w niej zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na jego treść naruszenia prawa procesowego, tj. art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z 440 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., poprzez niewłaściwe przeprowadzenie kontroli instancyjnej i niewyjscie przez Sąd Odwoławczy poza granicę zarzutów apelacji obrońcy obwinionego, co skutkowało rażącą niesprawiedliwością wyroku, w związku z uznaniem, że obwiniony wypełnił znamiona zarzucanego mu wykroczenia, podczas gdy prawidłowa analiza niniejszej sprawy uzasadnia twierdzenie, że czyn obwinionego nie wyczerpał ustawowych znamion przypisanego mu wykroczenia, gdyż z okoliczności faktycznych wynika, iż obwiniony przywłaszczył „drewno”, co nie stanowi przedmiotu czynności wykonawczej w typie wykroczenia określonego w art. 120 § 1 k.w.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 23

czerwca 2021 r. sygn. IV Ka 348/21 oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III W 484/20 i umorzenie postępowania z uwagi na przedawnienie orzekania.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Trafnie bowiem wykazano w niej na zaniechanie wyjścia poza granice zaskarżenia na podstawie art. 440 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w., pomimo rażącej niesprawiedliwości kontrolowanego wyroku Sądu I instancji, dotkniętego rażąco obrazą prawa materialnego.

Zgodnie bowiem z art. 120 § 1 k.w.: „kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 800 złotych, podlega karze (...)”. W literaturze przedmiotu oraz w orzecznictwie występuje zgodność poglądów co do tego, że: „pojęcie «drzewa», o którym mowa w art. 290 § 2 k.k. oraz w art. 120 k.w. dotyczy drzewa w stanie surowym, tj. takim, w jakim pozostało w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu. W razie przerobienia takiego wyrąbanego lub powalonego drzewa na materiał budowlany lub inny materiał użytkowy, drzewo otrzymało już inną postać (np. drewna) i inną wartość, traci postać drzewa, o którym mowa w wymienionych przepisach. Wyrąbane lub powalone drzewo, jeżeli przed kradzieżą zostało przerobione na materiał budowlany lub inny użytkowy, może stanowić przedmiot czynności wykonawczej w typie wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. albo typie przestępstwa określonym w art. 278 § 1 lub 3 k.k. (wyrok SN z 3.09.2009 r., V KK 171/09, OSNKW 2010/2, poz. 16; zob. też wyroki SN: z 24.04.2014 r., V KK 90/14, LEX nr 1454019; z 12.03.2015 r., IV KK 381/14, LEX nr 1663830; z 16.07.2013 r., III KK 196/13, LEX nr 1335578)” (za: Sz. Krajnik, *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, red. J. Lachowski, Warszawa 2021, teza 3 do art. 120; zob. też: T. Bojarski, J. Piórkowska-Flieger, *Kodeks wykroczeń. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2024, teza 3 do art. 120).

W świetle ustaleń faktycznych przyjętych przez Sąd orzekający pod koniec stycznia 2020 r. obwiniony polecił swojemu współpracownikowi wycięcie i porąbanie

na klocki drzewa, a następnie sam w dniu 1 lutego 2020 r. dokonał przywłaszczenia tego drewna. Nie było to już zatem wyrąbane drzewo, o który mowa w art. 120 § 1 k.w., ale porąbane na klocki drewno, które stanowi przedmiot czynności wykonawczej wykroczenia określonego w art. 119 § 1 k.w. Przyjęta przez orzekające Sądy kwalifikacja prawna czynu przypisanego A. K. była błędna, skutkując przy tym wymierzeniem obwinionemu, na podstawie art. 120 § 3 k.w., nawiązki. Na marginesie wolno zauważyć, że gdyby w sprawie przyjęto, że zamiar przywłaszczenia drewna został podjęty już na etapie polecenia Z. P. wycięcia drzewa i jego porąbania, to wówczas oceniając całe to zdarzenie istniałyby podstawy do przyjęcia w kwalifikacji prawnej czynu art. 120 § 1 k.w. Wobec jednak braku poczynienia szerszych ustaleń w ww. zakresie oraz kształtu opisu czynu zarzucanego i przypisanego oraz kierunku zaskarżenia orzeczenia Sądu I instancji, stwierdzone uchybienie jest niewątpliwe, a wobec jego niedostrzeżenia przez Sąd II instancji i zaniechania wyjścia poza granice zaskarżenia, doszło do rażącej obrazu art. 440 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.w. Konieczne stało się zatem uchylenie zaskarżonego orzeczenia, a wobec upływu terminu przedawnienia wykroczenia (popelnionego 1 lutego 2020 r.) należało również uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 26 lutego 2021 r., sygn. akt III W 484/20, i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. umorzyć postępowanie w sprawie.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, na podstawie art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

[J.I.]

[a.ł.]